

Motion till riksdagen 2012/13:U222

av **Robert Halef (KD)**

Minoritetsstatus och markrättigheter för syrianer i Turkiet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom ramen för EU:s medlemskapsförhandlingar med Turkiet bör verka för att syrianer ska erhålla officiell minoritetsstatus i Turkiet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom EU bör verka för att det syrianska klostret Mor Gabriels konfiskerade markegendom återlämnas till klostret av den turkiska staten.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att det syrianska klostret Mor Gabriel klassificeras som världskulturarv av Unesco.

Motivering

Vid 1900-talets början levde fler än två miljoner kristna syrianer, armenier, greker och judar i Turkiet. Under första och andra världskriget dödades eller drevs många av dessa ut ur landet. Idag finns det endast omkring 20 000 syrianer kvar i Turkiet.

Syrianer tillhör ursprungsbefolkningen i både Turkiet, Syrien, Libanon och Irak. Turkiet har ett mörkt förflutet när det gäller behandlingen av religiösa och etniska minoriteter som i tusentals år bott inom de territoriella gränser som idag utgör Turkiet. De syrianer och andra kristna som idag alltså räknar Turkiet som sitt hemland möter många hinder vad gäller rätten att behålla sitt språk och kultur samt att utöva sin religion. De förtrycks och diskrimineras på grund av sin trosövertygelse och etnicitet. Syrianska barn förnekas modersmålsundervisning, samtidigt som syriansk egendom konfiskeras.

Fel! Okänt namn på

Ett exempel är den pågående rättsprocessen mot det syriansk-ortodoxa klostret Mor Gabriel. Den 13 juni 2012 beslutade Turkiets högsta domstol Yargitay att konfiskera över 250 000 kvadratmeter av det syrianska klostrets mark. Två tidigare domar från domstolen i staden Midyat som erkänt klostrets rätt till marken ogiltigförklarades därmed. Beslutet är i högsta grad politiskt, och syftar till att ytterligare inskränka den syrianska ursprungsbefolkningens mänskliga fri- och rättigheter.

Mor Gabriel grundades år 397 e.Kr., århundraden innan islam och nation-alstaten Turkiet. Klostret har ett stort historiskt, kulturellt och religiöst symbolvärde för kristna världen över, inte minst för Turkiets syrianska minoritetsbefolkning. Mor Gabriel sjuder av aktivitet och bidrar till en ansenlig kulturturism. Det besöks varje vecka av tusentals turister som vallfärdar för att beundra klostret samt för att visa sitt stöd för biskopen, nunnorna, prästerna och klostrets elever.

Turkiet är kandidatland till EU. Beslutet om konfiskering av Mor Gabriels egendom har fått EU, liksom en rad europeiska parlament, att diskutera och kritisera det orättfärdiga beslutet. I sin resolution om 2011 års framstegsrapport om Turkiet (2011/2889(RSP)) uppmanade Europaparlamentet i mars 2012 den turkiska regeringen att ”se till att S:t Gabriel-klostret... inte berövas sin mark och skyddas i sin helhet”. Ett budskap som Ankara bör lyssna till och ta på fullaste allvar.

På grund av det religiösa och etniska förtrycket har många syrianer nödgats lämna Turkiet. Många har flytt till Europa, USA och Australien. I Sverige beräknas det idag finnas omkring 100 000 syrianer, varav majoriteten kom hit på 1970- och 80-talen. Fler syrianer återfinns i dag utomlands än i hemlandet Turkiet. Om denna utveckling tillåts fortsätta finns risk för att hela det kristna kulturarvet i Turkiet kommer att försvinna.

Mot denna bakgrund är det lovande att det turkiska parlamentet nu initierat arbetet med att, inom ramen för den nya konstitution som håller på att framarbetas, undersöka möjligheten att förse syrianer och andra minoritetsgrupper i landet med minoritetsstatus. Minoritetsstatus skulle ge syrianer utökad utrymme att tala sitt språk samt utöva sin religion och kultur med mindre risk för repressalier.

Turkiet har inom ramen för de ständigt pågående medlemsförhandlingarna med EU uppvisat vissa tecken på kompromissvilja och anpassningsförmåga på MR-området. Nu gäller det dock för Ankara att visa att man ämnar gå från ord till handling och skydda den syrianska minoriteten i landet genom att låta den åtnjuta minoritetsstatus i den nya konstitutionen. Syrianer skulle då omfattas av samma rättigheter som armenier, greker och judar.

Sverige bör inom ramen för EU:s medlemskapsförhandlingar med Turkiet verka för att få till stånd en officiell minoritetsstatus för Turkiets syrianer. Sverige bör inom EU också verka för att klostret Mor Gabriels tillhörande markegömdom återbördas till klostret, samt att klostret klassificeras som världskulturarv av Unesco.

Detta bör ges regeringen till känna.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 2 oktober 2012

Robert Halef (KD)